

Uprava str. 4-5

Zlati metulj str. 11

Intervju z Dragom Švaganom str. 16-18

Vrednote str. 6

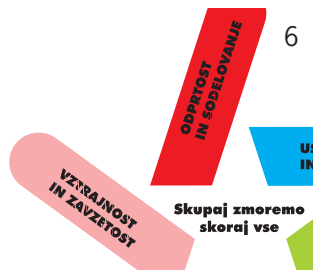
Vodje služb str. 12

Reportaža – Dani Vrbnjak str. 22-23

**Slovensko kadrovsko
zdrženje** str. 8

Po poklicu sem informatik str. 15

Koncert str. 24

6

7

15

24

26

8

16-18

9

19

10

20

11

22-23

4-5 Uprava

6 Vrednote

7 Praktični prikaz poklicev

8 Slovensko kadrovsko združenje

9 Razvojni center

10 Ekološki otok

11 Zlati metulj

12 Vodje služb

15 Po poklicu sem

16-18 Intervju

19 Razvoj

20 Fotografije meseca

21 Postanek

22-23 Reportaža

24 Koncert

25 Stres

26 Fotoreportaža

27 Križanka

Naslovnica: Prihod predsednika Republike Slovenije v Talum

Časopis družbe Talum. Naslov uredništva: Talum, d. d., Tovarniška cesta 10, 2325 Kidričevo, telefon: 02 79 95 108, telefaks: 02 79 95 103, e-pošta: darko.ferlinc@talum.si.

Izhaja mesečno v nakladi 2300 izvodov.

Uredniški odbor: Darko Ferlinc, glavni urednik, Danica Hrnčič, Lilijana Ditrih in Aleksandra Jelušič, članice, ter Srdan Mohorič, član.

Jezikovni pregled: Darja Gabrovšek Homšak, oblikovanje: Darko Ferlinc, avtor naslovnice: Srdan Mohorič.

Prelom in priprava za tisk: Grafični studio OK, Maribor, tisk: Bezjak tisk, Maribor.

Najpomembnejši je človek

DARKO FERLINC
GLAVNI UREDNIK

V tej številki Aluminija boste med drugim brali tudi o vrednotah. Pravzaprav nihče na tem svetu ne more živeti in delati brez njih in jasno, da tudi mi ne. O njih pišeta predsednik Uprave in Lilijana Ditrih.

Vrednot je najbrž toliko, kolikor je ljudi na tem svetu. Vsi zagotavljamo, da imamo svoje vrednote, po katerih živimo in delamo. Vsi mislimo, da so naše vrednote tiste prave, najboljše. So seveda tudi taki, ki o vrednotah niti ne razmišljajo. Morda jih sploh nimajo in po njih ne živijo. Večini ljudi na tem svetu narekujejo vrednote družba in okolje, v katerem živijo.

V Talumu smo si postavili svoje vrednote, ki jih boste prepoznali v nadaljevanju številke. Zapisali smo jih. Toda mislim, da lahko mirno zapišem, da so jih nekateri tudi živeli. In jih še živijo. Človek si v življenju sam postavi svoje vrednote in po njih tudi najbolje živi in dela. Vrednote so pač nekakšni cilji ali ideali, ki se jim želimo čim bolj približati. Kot

kompas nam kažejo pot v vsakdanjem življenju.

V zadnjih mesecih smo tudi v Sloveniji poslušali, da ni vrednot. Da so napačne in da bi jih bilo treba spremeniti. Zakaj imamo torej ljudje na različnih koncih sveta tako različne vrednote? Že poimenovanje »vrednota« nam pove, da gre pravzaprav za nekaj pozitivnega. Če vrednota ni pozitivna, se mi zdi, da ni vrednota. Svet pa kar drvi v neko jamo. Ali torej res ni pravih vrednot?

Naše vrednote, ki si jih pravkar postavljamo, so pozitivne. Splača se jih sprejeti in jih tudi živeti. Rekel bi celo, da je to nujno. Lahko jih dopolnujemo, morda celo kako spremenimo, toda sprejmi-mo jih. Naj postanejo naše. Saj mnoge od njih so tako in tako že naše.

Še bolj pa moramo poudariti človeka. Če sem bolj natančen, gre za odnos do človeka. Pa nimam v mislih odnosa med nadrejenimi in podrejenimi. Čeprav tudi, ampak do tega še pridemo. V mislih imam odnos človeka do sočloveka. Odnos delavca do sodelavca,

zaposlenega do drugega zaposlenega. V Talumu nas je nekaj več kot tisoč. Jasno, da nihče v »fabriki« ne more imeti tisoč prijateljev. Ne more jih imeti niti petdeset. Lahko pa jih ima pet ali celo deset. Lahko ima deset dobrih znancev. In za te se moramo potruditi. Tem moramo nenehno izkazovati prijateljstvo in jim kdaj povedati, da jih imamo radi. Kajti zaradi njih je lepo hoditi v službo. Na nekatere stvari pač ne moremo vplivati. Lahko pa vplivamo na pristnost odnosov, o katerih sem govoril.

Seveda ne moremo mimo odnosa med vodji in njihovimi podrejenimi. Prav vodje so tisti, ki jim je dano, da »sejejo dobro voljo pri ljudeh«. In to danost bi morali izkoristiti.

Na koncu vam v imenu uredništva, ki ga sestavljamo Danica Hrnčič, Lilijana Ditrih, Aleksandra Jelušič, Srđan Mohorič in Darko Ferlinc, želim srečno novo leto. Želim vam, da dobro premislite, zaradi katerih stvari se vam v življenju ne splača sekirati in se tudi ne sekirajte. Tako početje namreč škodi le vam samim. ■

»In za te se moramo potruditi. Tem moramo nenehno izkazovati prijateljstvo in jim kdaj povedati, da jih imamo radi.«

Skupaj zmoremo skoraj vse

Marko Drobnič, predsednik Uprave Taluma

MARKO DROBNIČ
FOTO: SRDAN MOHORIČ

Živeti vrednote, ki so nam blizu, ni težko. Živeti tiste, za katere bi želeli, da bi nas zaznamovale, je teže, a uresničljivo. Če jih začutimo, jih lahko tudi živimo. Če lahko za nekatere izmed Talumovih vrednot že ugotovimo, da se je z njimi poistovetila večina naših sodelavcev, pa bomo v nekatere izmed njih šele morali začeti verjeti in jih potem tudi živeti. Le tako bomo lahko z njimi in našim aluminijem soustvarjali prihodnost ter uresničevali cilje, ki smo si jih zadali.

Naša **vztrajnost** in trma, s katero se trudimo premagovati ovire, **zavzetost** za uresničevanje ciljev ter sposobnost in želja po iskanju novih **znanj**, vključno z lastnim osebnim in profesionalnim razvojem, ki nam znotraj in zunaj podjetja omogoča doseganje **odličnih** rezultatov, so stalnica našega delovanja. Še več tega znanja, izkušenj in energije bo treba usmeriti v iskanje in usvajanje novih tehnologij, programov, izdelkov in tržnih pristopov.

O tem, da smo **skrbni** z vsemi viri in **odgovorni** do kupcev, partnerjev, okolja in nenazadnje do nas samih, ne dvomimo.

Veliko več bomo morali narediti za **odprtost** za spremembe, pa naj gre za procese inovacij ali pristopov do kupcev, lastnikov in okolja. Odprtost, ki jo omenjam, je povezana s sposobnostjo sprejemanja drugačnih mnenj, novih idej in predlogov ter tudi kritik. Vse to moramo početi korektno in tolerantno, s poštenim odnosom in **sodelovanjem** ter vključenostjo vseh nas, zaposlenih v skupini, v sprejemanje odločitev in s tem posledično tudi v sprejemanje odgovornosti zanje.

Še več **ustvarjalnosti** in **podjetnosti** pri delu, ki bosta povezani z

iskanjem in preizkušanjem novih načinov in pristopov v vseh procesih ter z iskanjem novih programov, mora biti rezultat timskega dela. Vzpostaviti bo treba takšne razmere, ki nam bodo omogočale še hitrejše odzive, prilagajanje ter prepoznavanje priložnosti, ki se ponujajo na trgu.

Vse zapisano je uresničljivo z dejstvom, ki je za nas v skupini Talum že sedaj in tudi sicer najbolj karakteristično – **skupaj zmoremo skoraj vse**. Sam v to iskreno verjamem!

Letošnje leto se počasi izteka, zato mi, drage sodelavke in spoštovani sodelavci v skupini Talum, dovolite, da vam in vašim družinam zaželim prijetne praznične decembrske dni. Preživite jih v družbi tistih, ki jih imate radi, in v vsaki stvari, pa naj bo še tako slaba, poskušajte najti bilko dobrega in se je oprimate. V teh negotovih časih lahko za pozitiven pogled na življenje največ naredimo prav sami pri sebi, vsak zase. Stopite v leto, ki je pred nami, z veliko mero odprtosti, želje po poštenem odnosu in sodelovanju, ustvarjalnosti in skrbnosti. Vsem skupaj in vsakemu posebej želim **odlično** leto 2012! ▣

Velik pomen dajem novim odnosom

MAG. FRANC VISENJAK
FOTO: SRDAN MOHORIČ

Pred mano je velik izziv. Napisati nekaj besed za decembrsko številko našega tovarniškega glasila je pomembno opravilo.

Misli si postavljam v vrstni red: napisati moram nekaj o našem poslovanju, o novih odnosih, o lepih željah, ki jih v tem času običajno izrekamo drug drugemu.

Leto, ki se počasi končuje, smo v Talumu okusili kot leto, povezano s povečanjem proizvodnje elektroliznega aluminija, saj ponovno proizvajamo z vsemi priklopljenimi kapacitetami. Lansko

Mag. Franc Visenjak, član Uprave za ekonomsko področje

leto smo bili prepričani, da bomo s tem povečanjem dosegli tudi boljše ekonomske rezultate, vendar se to ni zgodilo. Pri analizi rezultatov vedno ugotovimo, da obvladujemo večji del stroškov proizvodnje, vendar z delom in znanjem ne moremo obvladati visoke cene električne energije. Prepričani smo bili, da nam bo s študijami in dokazili o nelogičnosti cene elektrike uspelo lastnikom dopovedati, naj razmislijo o širših učinkih obstoja te proizvodnje. Želeli smo, da bi za skupno mizo pri lastniku našli potrebne rešitve. To vprašanje pa se celo leto praktično ni rešilo. Lastnica država je imela ogromno dela sama s sabo: od organizacije Agencije za upravljanje kapitalskih naložb do menjave ministrov in predčasnih volitev. Tako smo s svojimi argumenti ostali brez rešitve in z izgubo, ki jo bomo imeli ob koncu leta.

Velik pomen v iztekajočem se letu pripisujem tudi našim novim odnosom, saj je sprememba organizacije prinesla nove poglede in možnosti za preživetje organizacijskih enot. Vzpostaviti smo morali nove ekonomske odnose. Povedati je treba, da so direktor-

ji podjetij to počeli odprto in odgovorno, s službami in ciljem, da sami ugotovimo, kaj kje v tovarni stane. Tega ne moremo točno povedati, tu je vedno mogoče iskati razloge za podiranje postavljenega, vsi pa vemo, da je lažje podirati kot graditi. Klima je bila usmerjena v graditev novega in boljšega, ki pa ne bo nikdar tako dobro, da se ne bi spremenilo. Le malo je še v podjetju nejevernih Tomažev, ki trdijo, da nova organizacija ne prinaša nobenih sprememb. Mogoče jih nočejo videti ali pa mislijo, da se že tudi ta, ki velja sedaj, ne spreminja. Namreč organizacija v Talumu, ko tudi v drugih podjetjih ne bo več časovna stalnica.

V prazničnih dneh bomo drug drugemu zaželeli obilo lepih želja, ki so večkrat tudi preveč puste ali formalne. Vsak od nas naj jih poskuša narediti bolj domače, preproste, takšne, ki se nas bolj dotaknejo. Takšne želje nam bodo pomagale odbiti vse strahove, ki jih sejejo zunanji svet in nerešeni naši problemi. To bo naše največje pomagalo v letu 2012. ▣

Čas velikih pričakovanj in upanja

DR. ZLATKO ČUŠ
FOTO: SRDAN MOHORIČ

Dr. Zlatko Čuš, član Uprave za tehnično-tehnološko področje

Tudi letos – kot vedno doslej – ob izteku leta pripravljamo bilance opravljenega dela. Ali smo izpolnili vsa svoja pričakovanja in seveda pričakovanja našega okolja? Menim, da smo v zelo zahtevnih časih opravili večino nalog, ki smo si jih zadali. To nam daje možnost, da si že postavljamo nove, še smelejše cilje in upamo na veselje ob njihovi izpolnitvi.

V časopisu sem prebral, da so srečni tisti ljudje, ki imajo kaj delati, se česa veselijo in imajo možnost upati. Vsem sodelavkam in sodelavcem skupine Talum želim, da bi bili v letu 2012 čim bolj srečni. ▣

Vsem skupaj in vsakemu posebej želim odlično leto 2012! (Marko Drobnič)

Takšne želje nam bodo pomagale odbiti vse strahove, ki jih sejejo zunanji svet in nerešeni naši problemi. To bo naše največje pomagalo v letu 2012. (mag. Franc Visenjak)

Vsem sodelavkam in sodelavcem skupine Talum želim, da bi bili v letu 2012 čim bolj srečni. (dr. Zlatko Čuš)

Moč vrednot

Vrednote so psihološka kategorija. Ne da se jih videti ali prijeti, a usmerjajo vsa naša stališča, mnenja, ravnanja; so tiste, ki usmerjajo naše življenje, nas motivirajo za doseganje ciljev. Vrednote so korenine, so temelj vsakega posameznika, vsake kulture, naroda, podjetja, so tiste, ki nam največ pomenijo, za posameznika so merilo, s katerim presoja svoje ravnanje in ravnanja drugih.

LILIJANA DITRIH

Vrednote se seveda tudi spreminjajo. So take, ki so obče sprejete, univerzalne, in take, ki si jih delijo posamezne ozke skupine. Za zahodnoevropsko krščansko civilizacijo bi lahko rekli, da deset božjih zapovedi predstavlja temeljne vrednote. Pomembne vrednote nam je dala francoska revolucija z geslom *Liberté, égalité, fraternité* – Svoboda, enakost, bratstvo. V socializmu so bile kot vrednote sprejete enakost, pravičnost, solidarnost..., ki se danes vse bolj izgublja. V predvolilnem času so politiki imeli polna usta vrednot, krize, pomanjkanja le-teh. Le kje so se izgubile?

Tudi skupina Talum ima svoje vrednote, ki se zrcalijo v naši klimi, v zadovoljstvu, zavzetosti zaposlenih, v naši organizacijski kulturi, nas motivirajo za nove dosežke, so gorivo, ki nas žene naprej. Vrednote povezujejo zaposlene na temelju skupnih ciljev – dajejo odgovore na vprašanja, kdo smo, kam gremo, kaj hočemo. V preteklosti so bile prevladujoče vrednote v Talumu izobraževanje in usposabljanje, upoštevanje predpisov in zakonov, red, urejenost, usmerjenost k ciljem. Ker smo ugotavljali, da niso dovolj, smo jim začeli dodajati nove, kot so prevzemanje odgovornosti za kakovost dela, odprta komunikacija, inovativnost, fleksibilnost in prilagodljivost, timsko delo.

Strategija, poslanstvo in vizija podjetja lahko ostanejo samo lepe, mrtve črke na papirju, če jih ne podpirajo vrednote. Vrednote so model za motivacijo zaposlenih, so osnova psihološke pogodbe, so sidro v procesu sprememb. Vrednote v podjetju oblikuje predvsem vodstvena ekipa, kajti z njimi sporoča, kaj pričakuje in kaj je pripravljena »dati v zameno«. Pomembno je, da

vodstvo opredeli vrednote in jih tudi živi. Pri tem igra pomembno vlogo **interna komunikacija**, ki je živčni sistem organizacije, je ključnega pomena za njeno delovanje – o vrednotah lahko samo govorimo, ravnamo v skladu z njimi – ne moremo jih zapovedati. Pomembno vlogo pri tem igrata medsebojno sodelovanje in zaupanje. Ker je sedaj čas želja, želim vsem bralcem vse lepo v 2012, zaposlenim v skupini Talum pa, da v najboljši meri živimo naše nove vrednote. □

SLUŽBE

Praktični prikaz poklicev za osnovnošolce

V Sloveniji že leta zaznavamo upad vpisa v šole politehničnih smeri. Talum je že v preteklosti večkrat sodeloval s srednjimi šolami in fakultetami, ki so poskušale zainteresirati mlade za šolanje v tehničnih poklicih s pomočjo delodajalcev, pri katerih imajo mladi, ki se došolajo za tehnične poklice, možnost najti zaposlitev.

DARJA VODUŠEK VTIČ
FOTO: SRDAN MOHORIC

Na fakultetah tako že zaznavajo minimalen trend dviga interesa za šolanje. Nasprotno pa je stanje v srednjih šolah, v katerih se mladi v triletnem programu šolajo za pridobitev tehničnih poklicev, kot so obdelovalci kovin, ključavničarji, zidarji, iz leta v leto slabše. Nekateri programi se zaradi premajhnega interesa niti ne izvajajo več. Če k temu dodamo še zniževanje števila mladih v generacijah, ki prihajajo na trg dela, se bomo delodajalci, ki zaposlujejo tehnične profile, v prihodnje soočili z velikim deficitom tovrstnega kadra. Vse prevečkrat je tudi

zaznati, da tehnični poklici niso dovolj cenjeni. V skupini Talum smo se zato odločili, da s konkretnimi in praktičnimi predstavitvami učencem in njihovim staršem pokažemo, kaj lahko nekdo, ki se je izobrazil za tehnični poklic, dela po pridobitvi izobrazbe. Pokazati tudi želimo, da dela v proizvodnji niso nezanimiva in fizično težka, kot si večina predstavlja. Na ta način želimo mladim in njihovim staršem olajšati odločitev o nadaljevanju šolanja in izbiri poklica.

V soboto, 3. decembra 2011, smo tako v Talumu prvič organizirali

V hidravlični delavnici

V livarni

dan praktičnega prikaza poklicev. Kljub zgodnjemu sobotnemu jutru smo bili z obiskom zelo zadovoljni. V spremstvu predsednika Uprave smo učence in njihove starše ter dve ravnateljici osnovnih šol popeljali skozi servisno delavnico, livarno ter proizvodnjo rondelic in jim iz prve roke predstavili širok spekter dela, ki ga je možno opravljati s tehničnimi poklici. Naši zaposleni so odgovarjali na njihova vprašanja, jim predstavili svoje izkušnje in jim tako omogočili spoznati delo na drugačen, bolj pristen in manj formalen način.

Po udeležbi in odzivih sodeč, se mladi še zanimajo za tehnične poklice, le da v večini primerov

nimajo zadostnih informacij o poklicnih možnostih. Glede na njihovo zanimanje (zvedavost) jim bo predstavitev v veliko pomoč pri izbiri bodočega poklica. Svojo izkušnjo pa bodo prav gotovo delili tudi s svojimi vrstniki.

Zagotovo to ni bila zadnja aktivnost na tem področju v Talumu. Če nam je uspelo komu pomagati pri odločitvi za šolanje za tehnični poklic, smo dosegli svoj namen, s tem pa bomo korak bliže tudi našim ciljem.

Nekaj utrinkov z našega druženja si lahko ogledate v kratkem filmu, ki ga najdete na Talumovi spletni strani (www.talum.si). □

Razstava v avli upravne zgradbe

DARKO FERLINC
FOTO: SRDAN MOHORIC

Ob tovarniškem prazniku smo ponovno olepšali avlo pri recepciji naše upravne zgradbe. Postavili smo razstavo slik in kipov.

Na njej je pisana družina umetnikov, ki vsak po svoje sporočajo svojo zgodbo. Prvi med njimi je Dušan Fišer, ki s svojimi ovalnimi slikami na les pripoveduje zgodbo o zgodovini naše »fabrike« vse od začetka gradnje med drugo svetovno vojno (od tod kljukasti križ na eni izmed slik) pa vse do danes. Slike so nastale za razstavo ob odprtju galerije FoVi v Strnišču. Opazujejo jih humorni liki kopalcev kiparja Mirka Bratuše. V centru avle visi slika Aleksija Kobala z naslovom *Litostrojska katedrala*. Mogočno delo iz avtorjevega »industrijskega« obdobja nam kaže podobo

danes že skoraj pozabljenega časa velikih industrijskih obratov, ki smo jih nekoč v Sloveniji imeli, pa jih danes ni več. Na vzporednih panojih visijo slike in fotografije še drugih avtorjev: Gustava Gnamuša, Borisa Fariča, Franceta Miheliča, Žarka Vrezca, Jureta Kalana, Janeza Mežana in Mirka Rajnerja. Ob vhodu je ostala skulptura bika kiparja Janeza Boljke. Vse umetnine seveda sodijo v Talumovo umetniško zbirko. Razstava je tako po postavitvi kot po kakovosti razstavljenih del dobra in vredna ogleda. Vzemite si torej čas in si jo ogledajte. □

Talumovo razstavišče

Slovensko strokovno kadrovsko združenje

V letu, ki se izteka, praznuje slovensko strokovno kadrovsko združenje 30 let svojega delovanja. Mogoče na prvi pogled to ni posebno visoka obletnica, vendar je kadrovska zveza ena redkih, ki je nastala še v obdobju prejšnje države in prejšnjega družbenega sistema ter se ohranila in razvijala do danes.

BRIGITA AČIMOVIČ
FOTO: SRDAN MOHORIC

Kadrovska zveza danes združuje 13 regijskih društev za kadrovsko dejavnost in kot štirinajsto še društvo študentov, ki predstavlja jo podmladek našega članstva. V zvezi je danes več kot 900 članov. Ti so tako študentje kot kadrovske strokovnjaki in menedžerji s kadrovskega področja. Povezovalna funkcija je le ena izmed pomembnih dejavnosti zveze, prva in najpomembnejša je strokovnost. Zveza si je v vseh letih delovanja prizadevala, da bi bila strokovna avantgarda na svojem področju, da bi pravočasno zaznavala probleme in težave v stroki in v družbi ter nanje ustrezno reagirala. Eden izmed ciljev zveze je sodelovanje pri pripravi zakonskih podlag za delo na širšem kadrovskem področju. Pomembna vsebina je tudi izmenjava lastnih slovenskih praks in izkušenj. V slovenskih podjetjih smo našli kar precej izvirnih metod in orodij na področju dela z ljudmi. Ta znanja, izkušnje in prakse je modro medsebojno izmenjati in na ta način priti do novih idej za delo v svojem delovnem okolju. Do letošnjega leta, ko smo zvezo reorganizirali, smo v njenem okviru vsako leto organizirali dva

osrednja strokovna dogodka. Študijski dnevi so bili namenjeni študijsko naravnanim vsebinam, Dobri zgledi vlečejo pa izmenjavi domačih slovenskih praks. V prihodnje bo zveza organizirala en osrednji strokovni dogodek oziroma slovensko kadrovsko konferenco. Slovenska kadrovska zveza je tudi članica Evropskega združenja za kadrovske menedžment in prek tega povezana s svetovnim kadrovskim združenjem.

Tudi na Ptujcu imamo svoje kadrovske združenje. Že skoraj 30 let deluje z imenom Ptujsko društvo za kadrovske dejavnosti. Združuje kadrovske strokovnjake iz našega okolja. Podjetij in drugih organizacij, ki imajo zaposlene kadrovske strokovnjake, v naši regiji ni veliko. Tako ptujsko društvo nima veliko članov, saj nas je le trideset. A to je še vedno dovolj, da se ob pomembnih temah srečamo in poučimo o novostih, pogosto ob spremembah zakonodaje.

Sama sem v zvezi in v ptujskem društvu delovala kar osemnajst let, kot predsednica ptujkega društva in kot podpredsednica zveze. Ob tem sem skupaj s sode-

lavkami in sodelavci iz Taluma prenesla marsikatero Talumovo prakso, naše modele in metode ter izkušnje med druge kadrovske strokovnjake po Sloveniji. Mnoge dobre in uporabne vsebine so povzela slovenska podjetja in jih uspešno uporabljajo v praksi. Naj naštejem le nekatere: način in postopek ugotavljanja presežnih delavcev, model ocenjevanja delovne uspešnosti, model horizontalnega napredovanja, program zmanjšanja števila nesreč pri delu, ocena tveganja, aktivnosti programa Zdravo Talum. S tem smo prenesli dobro ime Taluma v mnoga slovenska podjetja.

Tudi zaradi prepoznavnosti Taluma na slovenskem kadrovskem področju smo dobili priložnost, da 30. obletnico slovenskega kadrovskega združenja organiziramo v Talumu. Častni govornik je bil predsednik države dr. Danilo Türk. Njegove besede, ki jih lahko preberete na njegovi spletni strani ali na spletni strani Slovenske kadrovske zveze, potrjujejo nujnost strokovnega dela na kadrovskem področju tudi v prihodnje. To v Talumu delamo že desetletja. ▣

Prireditve so se udeležili visoki gostje

Po uradnem delu prireditve

OBISK

Predsednik Republike Slovenije dr. Danilo Türk obiskal Talum

DANICA HRNČIČ

FOTO: SRDAN MOHORIČ

V četrtek, 24. novembra 2011, se je na kratkem obisku v Talumu mudil predsednik RS dr. Danilo Türk s sodelavci. Predsednika republike so v Talumu sprejeli predsednik Uprave Taluma Marko Drobnič, člana Uprave dr. Zlatko Čuš in mag. Franc Visenjāk ter pomočnik predsednika mag. Danilo Toplek.

Uprava Taluma je dr. Türka seznanila z dosedanjim razvojem družbe ter njenimi dosežki na proizvodnem, tržnem in okoljevarstvenem področju, ki jo uvr-

ščajo v sam vrh evropskih proizvajalcev aluminija. Seznanili so ga tudi z resnimi problemi pri poslovanju družbe, ki ji v primerjavi z drugimi evropskimi proizvajalci aluminija onemogočajo razvoj in močno ogrožajo njen nadaljnji obstoj.

Predsednik se je po končanih razgovorih skupaj z Upravo Taluma udeležil slavnostne prireditve ob 30. obletnici delovanja Slovenske kadrovske zveze, na kateri je bil slavnostni govornik. ▣

Predsednika Republike je sprejel predsednik Uprave Taluma Marko Drobnič

Člani Uprave Taluma v razgovoru s predsednikom dr. Danilom Türkom

RAZVOJNI CENTER

Srečanje zaposlenih v razvojnem centru RC SIMIT

Tridesetega novembra 2011 je potekalo v Talumu prvo srečanje vseh zaposlenih v razvojnem centru RC SIMIT, razvoj sodobnih materialov in tehnologij, d. o. o. Družba, ki je bila ustanovljena maja in je začela zaposlovati julija letos, ima danes že 45 zaposlenih. Ker raziskovalne in razvojne aktivnosti potekajo v 12 poslovnih enotah, ki so locirane v različnih krajih Slovenije, smo začutili potrebo, da se sestanemo na skupnem srečanju z namenom, da se med seboj spoznamo in izmenjamo izkušnje v zvezi z našim delom. Največ zaposlenih ima poslovna enota Kidričevo, v kateri trenutno dela 15 raziskovalcev.

BRANE KOŽUH

FOTO: SRDAN MOHORIČ

Povod za ustanovitev razvojnega centra je bil objavljeni razpis Ministrstva za gospodarstvo za ustanovitev razvojnih centrov slovenskega gospodarstva, ki bodo sofinancirani iz evropskih skladov. Takrat so se naša matična podjetja povezala v konzorcij, se prijavila in uspela. Vsa naša matična podjetja so uspešna tako v slovenskem kakor tudi v svetovnem merilu in vsa se zavedajo, da je treba na trg venomer prihajati z novimi in kakovostnimi proizvodi in tehnologijami, kajti samo najboljša in najhitrejša podjetja imajo možnost ostati konkurenčna na svetovnem trgu. Na osnovi razpisa je v Sloveniji nastalo 17 razvojnih centrov, ki se ukvarjajo z različnimi dejavnostmi. Naš center razvija nove materiale in tehnologije.

Večji del našega raziskovanja je usmerjen v recikliranje aluminija, litje in obdelavo aluminija, hladno in vroče preoblikovanje jekla,

razvoj brusnih materialov, gradnjo in avtomatizacijo strojev, materialov za medicinske aplikacije in drugo.

Trenutno potekajo programi raziskav in razvoja novih materialov in tehnologij v posameznih poslovnih enotah, tako kot smo predvideli v prijavi na razpis za evropska sredstva. To seveda ni edini smisel razvojnega centra. Prej ali slej se bodo poslovne enote začele povezovati med seboj in sodelovati pri skupnih razvojnih projektih. S tem bomo dosegli večjo izkoriščenost raziskovalcev, izmenjavo različnih znanj in izkušenj ter ne nazadnje boljše izkoriščenost raziskovalne opreme. V družbi smo prepričani, da bo razvojni center omogočil boljše, hitrejšo in tudi cenejšo izvedbo razvojnih projektov, kar bo v končni fazi pomenilo, da bodo družbeniki razvojnega centra postali na svojih trgih bolj konkurenčni. ▣

Predstavitel Taluma udeležencem srečanja

Udeleženci srečanja

Prepričani smo tudi, da bodo po določenem obdobju delovanja ustvarjeni pogoji za ustanovitev novih »spin-off« podjetij. Ta bodo nudila nova delovna mesta, ki jih v Sloveniji, še posebno v Podravske regiji, kjer se izvaja 60 odstotkov vseh operacij, zelo primanjkuje. Zavzemali se bomo, da se bo na novo pridobljeno znanje ustrezno zaščitilo v obliki patentov in drugih pravic intelektualne lastnine.

Talum ima v razvojnem centru SIMIT pomembno vlogo. Iz Taluma namreč prihaja direktor centra, njegovi zaposleni vodijo še projektno pisarno in opravljajo pravne in kadrovske storitve.

Srečanje je bilo dobro obiskano in je potekalo v prijetnem in sproščenem vzdušju. Ob tej priliki smo zaposlenim razvojnega centra predstavili tudi družbo Talum in jim razkazali del Talumovih proizvodnih obratov. □

EKOLOŠKI OTOK

Odpadni aluminij – odpadek ali surovina?

S celovito okoljevarstveno politiko in sprejetimi programi izvaja družba Talum aktivnosti s področja obvladovanja odpadkov za dolgoročno zmanjšanje količin nevarnih odpadkov in stalnega izboljševanja ravnanja s preostalimi odpadki.

DR. MARKO HOMŠAK
FOTO: SRDAN MOHORIC

To je tudi v skladu s postavljenjo hierarhijo celovitega ravnanja z odpadki, ki jo določa tudi revidirana smernica 2008/98/ES. Ta zahteva, da je na prvem mestu **preprečevanje** nastajanja odpadkov, nato priprava odpadkov na **ponovno uporabo**, sledita **recikliranje** (tudi kompostiranje) in **dru-ga predelava** (energetska predelava) ter na zadnjem mestu **odlaganje** odpadkov.

V sklop recikliranja in predelave kovin, kar velja za odpadno železo, jeklo in aluminij, je posegla nova Uredba Sveta št. 333/2011, ki je bila objavljena v Uradnem listu Evropske unije dne 8. aprila 2011. Uredba predpisuje merila za določitev, kdaj določene vrste odpadnih kovin prenehajo biti odpadek na podlagi smernice 2008/98/ES. Novo uredbo razumemo kot dano novo možnost za

ravnanje z odpadnimi kovinami, podjetja pa se lahko za ta način prostovoljno odločijo ali tudi ne. Vsekakor smo glede na napovedi pričakovali večje olajšave in zmanjšanje birokratskih ovir na tem področju.

Družba Talum je pridobila okoljevarstveno dovoljenje tudi za predelavo odpadnega aluminija že konec leta 2007, saj ima v livarnah ustrezne naprave za pretaljevanje odpadnega aluminija s čistilnimi napravami. Odpadni aluminij predstavlja del vhodne sekundarne surovine, primarno surovino pa predstavlja proizvedeni elektrolizni aluminij in dodatni na trgu kupljeni aluminij. Odpadni aluminij se na vhodu loči po vrsti (obliki), sestavi (kemični) in onesnaženosti (plastika, druge kovine, olja, masti). Za doseg končne kemične sestave

ve proizvoda, ki je v večini primerov standardizirana, je pomembno, kolikšen delež odpadnega aluminija bo uporabljen pri določeni šarži aluminija. Za določene vrste zlitin uporaba odpadnega aluminija ni možna niti kot dodatek niti kot samostojna zlitina. Razlog je lahko ekonomika ali neustrezna kemična sestava. Od stopnje onesnaženosti je odvisno, ali se odpadni aluminij začasno skladišči v pokritem ali odprtem skladišču. Družba Talum izvaja tudi stalen nadzor nad pošiljkami odpadnega aluminija z merjenjem ravnih radioaktivnosti. Nad pošiljkami in začasnim skladiščenjem odpadnega aluminija sta torej vzpostavljena ustrezen nadzor in sledljivost, kar nam omogoča litje kakovostnih zlitin in proizvodov za uporabo v različnih industrijskih panogah.

Z novo uredbo in izvajanjem meril za odločitev, kdaj določena vrsta odpadnega aluminija preneha biti odpadek, bi po naši oceni najmanj podvojili določene že vzpostavljene postopke (čas, administracija, kadri itd.), kar bi pomenilo dodatne stroške na enoto proizvoda. Uredba bi bila morda bila »uporabna« za podjetja, ki nimajo okoljevarstvenega dovoljenja ali ga nimajo namena pridobiti za predelavo odpadnega aluminija, seveda pa bodo morala vzpostaviti postopke po novi Uredbi. Podjetja, ki okoljevarstvena dovoljenja za predelavo aluminija imajo, pa bi morala najti tehtne razloge za izvajanje dodatnega vzporednega postopka, ki se šele uvaja in ga trenutno še ni mogoče izpeljati, saj čakamo še na spremembo slovenskega predpisa na tem področju. □

Kaj so povedali dobitniki zlatih metuljev

FOTO: SRDAN MOHORIČ

Z leve: mag. Danilo Toplek, Milan Klajnšek, Zdenka Hanc, Milan Zakešek, Zvonko Lešnik in Marko Drobnik

Zato iskrena hvala vsem najožjim sodelavcem in ekipam iz družbe Talum Inženiring, saj brez dobrega sodelovanja ne bi dosegali tako dobrih rezultatov. Še enkrat iskrena hvala. Vsem v teh predprazničnih dneh želim vesele praznike ter sreče in zdravja v novem letu.

Milan Zakešek

Biti med izbranci za priznanje zlati metulj je zagotovo nekaj posebnega. Ob podelitvi človeka spretavajo čustva, v glavi se ti nekaj pospravlja, porajajo se ti neštete misli, vprašanja ... Kaj naj rečem?

Hvala vsem, ki ste soodgovorni, da se je ta zgodba zgodila, mene pa vsekakor zavezuje, da metulja naprej upravičujem v svojem delovnem okolju, med svojimi sodelavci ...

Zvonko Lešnik

Talumovo največje priznanje zlati metulj je res veliko priznanje in predstavlja veliko obvezo za naprej. Zame to sicer ne velja več,

V imenu dobitnikov se je zahvalil Milan Klajnšek

ker decembra po 25 letih dela zapuščam Talum, mi pa priznanje pomeni veliko čast.

Talumu želim, da bi bil še naprej uspešno podjetje, sodelavcem pa vse dobro v novem letu in v prihodnje.

Začel sem delati v kotlarni, in ko so to zaprli, sem izbral livarno. To je bil zame nov začetek. Nisem več želel delati v izmeni in začel sem v končni kontroli. Izvajal sem meritve v obratu za proizvodnjo rondelic in izparilnikov. Čeprav sem kemik, sem šele po 30 letih službe začel opravljati svoj poklic v laboratoriju kot analitik. Leta 2003 smo zgradili zaprti hladilni sistem in od takrat sem delal tam. Pri tem delu mi je veliko poma-

galo znanje iz livarn. Mislim, da pri tem delu ne bo velikih težav, pa je bilo ravno nasprotno. Veliko smo delali tudi za pridobitev okoljevarstvenega dovoljenja. Uvajali smo nove tehnologije. Pri tem smo postali tako dobri, da smo prišli v svetovni vrh in postali referenčni sistem za dajalca tehnologije.

Tudi varnost obratovanja smo pripeljali tako daleč, da lahko sedaj delajo le v eni izmeni. Sistem smo modificirali do te mere, da smo povečali njegovo zmogljivost za 100 odstotkov. Slednjega v tovarni žal več ne bom doživel. Vse to so razlogi za priznanje. Seveda pa vsega tega ne bi bilo, če ne bi bilo sodelavcev. ■

Milan Klajnšek

V življenju je pač tako, da smo ljudje najbolj veseli, če nas po dobro opravljenem delu kdo pohvali ali nam podeli kakšno priznanje ali celo nagrado.

Da sem bil predlagan za dobitnika zlatega metulja, nisem vedel. Novico sem izvedel iz uradnega pisnega vabila. Ravno zato sem bil predvsem zelo presenečen, a hkrati zelo vesel. Skoraj 24 let sem bil del te skupine, ki se je s časom tudi preoblikovala in spreminjala, v vseh ključnih trenutkih pa odigrala svojo vlogo tako, kot je bilo treba in kot se je od nje tudi pričakovalo. Hvaležen sem vsem in vsakemu posebej, saj sem prepričan, da je ravno ta timski duh pripomogel k temu velikemu priznanju.

Ob koncu leta

FOTO: SRDAN MOHORIC

Tomaž Godicelj

direktor družbe Talum Rondelice

Povpraševanje se je zmanjšalo, ostajamo optimisti

Po dveh letih dobro zasedenih proizvodnih kapacitet v odvisni družbi Talum Rondelice se je tržišče v zadnjem četrtletju nekoliko umirilo. Kljub temu smo plan proizvodnje za leto 2011 realizirali in proizvedli skupaj 56.500 ton proizvodov, od tega 36.000

ton ozkega traku in 20.500 ton rondelic. Upam, da je trenutno zatišje na tržišču rondelic le prehodno in da se bo povpraševanje okrepilo že v drugem četrtletju leta 2012, kakor napovedujejo drugi evropski proizvajalci rondelic.

V začetku novega leta bodo naše aktivnosti večinoma usmerjene v optimiranje tehnologije litja na novem livnem stroju nove linije za proizvodnjo ozkega traku. Prepričan sem, da bomo ciljne vrednosti na področju hitrosti litja in kakovosti ozkega traku ob zavzetem delu livarjev in inženirskega kadra naše odvisne družbe dosegli že kmalu v prvih mesecih novega leta.

Ob tej priliki se želim zahvaliti vsem sodelavcem v odvisni družbi Talum Rondelice in drugim

sodelavcem v Talumu, ki so s svojim prizadevnim delom prispevali k realizaciji plana proizvodnje in prodaje rondelic v tem letu.

Svojim sodelavcem in vsem zaposlenim v Talumu želim veliko sreče, zdravja in veselih trenutkov v letu 2012.

Mag. Mihael Hameršak

direktor družbe Talum Servis in inženiring

Letos smo dosegli vse ključne zastavljene cilje

Prvega januarja letos smo začeli delati drugače organizirani, da bi povečali učinkovitost in s tem konkurenčnost. Za doseg zastavljenega cilja se je treba vedno razvijati na tehniško-tehnološkem, marketinškem, ekonomskem, kadrovskem, organizacijskem in še katerem področju. Sposobnost prilagajanja novim situacijam je ena od ključnih sposobnosti uspešnih gospodarskih družb. Verjamemo, da naša družba to sposobnost ima, to pa nam omogoča, da se razvijemo v najboljše podjetje na svojem pod-

ročju v širši regiji. Svoje znanje želimo izpopolniti in ga v obliki vrhunskih storitev ponuditi družbam skupine Talum ter širšemu slovenskemu in evropskemu trgu.

Letos smo povečali gospodarsko aktivnost zunaj skupine Talum. Med večje uspehe štejemo izgradnjo dveh sončnih elektrarn na odlagališču rdečega blata in izgradnjo prve sončne elektrarne v Bosni in Hercegovini. Najobsežnejši projekt pa je bil nedvomno ponoven zagon peči v hali C z vsemi spremljajočimi aktivnostmi.

Da bomo v prihodnje še uspešnejši, bomo morali predvsem vlagati v lastni razvoj proizvodov in storitev. Za uspešen razvoj bomo še naprej potrebovali široko podporo v celotni skupini Talum.

Dosegli smo vse ključne zastavljene cilje. Za to se moram najprej zahvaliti prav vsem sodelavcem v družbi Talum Servis in inženiring, d. o. o., za zaupanje in sodelovanje pa vsem zaposlenim v odvisnih družbah skupine Talum ter vsem zaposlenim v družbi Talum, d. d., še posebej vsem članom Uprave. Seveda uspešno poslovanje ni možno brez zanesljivih strank in tudi ne brez zanesljivih dobaviteljev.

V prihajajočem letu 2012 želim vsem zaposlenim skupine Talum, zlasti sodelavcem Talum Servisa

in inženiringa, vsem strankam, dobaviteljem in drugim partnerjem veliko uspehov, predvsem pa zdravja in osebne sreče.

Dr. Marko Homšak

direktor družbe Talum Inštitut

Prvo leto poslovanja

V zadnji številki Aluminijskega leta 2010 smo zapisali: »Pa srečno vsem v letu 2011 kot TALUM INŠTITUT, d. o. o.« Prvo leto, ki je bilo med drugim tudi mednarodno leto kemije, je Talum Inštitut posloval uspešno. To lahko rečemo brez zadržkov.

Do konca leta 2011 je še nekaj dni, zato se ob tej priložnosti zahvaljujem vsem sodelavcem družbe Talum Inštitut in vsem drugim, ki so kakor koli prispevali k uspešni realizaciji zastavljenih ciljev.

Pa srečno in zdravo vsem v letu 2012 v smeri odprtosti za spremembe v širšem in ožjem okolju, naj gre za inovacije, pristope do

kupcev, lastnikov, okolja! Pri delu bomo preizkušali nove načine in pristope z veliko mero energije, timskega dela, z ustvarjanjem razmer, ki nam bodo omogočale hiter odziv na izzive in prepoznavanje priložnosti – torej želimo biti tudi ustvarjalni in podjetni, ne samo odprti in pripravljeni na sodelovanje.

Brane Kožuh

direktor družbe Talum Izparilniki

Voščilo 2012

Upam, da je leto 2011 za Talum Izparilnike prelomno. Po več letih zatišja smo za naše kupce ponovno razvili nekaj novih tipov izparilnikov, ki se bodo v povprečju izdelovali nadaljnjih sedem let. Še večji uspeh je, da smo pridobili novega kupca; proizvode smo mu začeli dobavljati že v letošnjem zadnjem četrtletju in veljajo dogovori za dobave že za celo naslednje leto. Uspešni smo bili tudi na razvojnem področju. Z razvojem novih proizvodov želimo razširiti asortiman naših izdelkov in s tem povečati obseg proiz-

Marjan Krošl

direktor družbe Talum Livarna

Talum Livarna v letu 2011

Prvo leto poslovanja družbe Talum Livarna se počasi izteka. Večina zadanih ciljev za leto 2011 bo doseženih, najpomembnejša dogodka za družbo v letu 2011 pa sta bila ponoven zagon proizvodnje palic in obnova obzidave dvokomorne talilne peči S6.

Seveda bi bilo preveč optimistično pričakovati, da bo nova organizacija že prvo leto delovala idealno. Rezerv je še veliko, zato bo izboljšanje notranje organiziranosti ob zagotovitvi čim večje zasedenosti proizvodnih zmogljivosti glede na nabavne in prodajne možnosti najpomembnejša aktivnost za uspešno poslovanje v letu 2012.

Rezultati se običajno merijo s suhoparnimi številkami, kar hitro pa se prezre, da se za njimi skriva delo številnih ljudi. Ob tej priložnosti se zahvaljujem vsem sodelavcem družbe Talum Livarna in tudi skupine Talum za uspešno delo ter vam želim srečno, zdravo in uspešno novo leto 2012.

vodnje. Izdelali smo številne prototipe, ki se preizkušajo in testirajo pri bodočih kupcih, začetek prodaje pa pričakujemo v naslednjem letu.

Cilje za leto 2012 smo si v družbi Talum Izparilniki postavili visoko. Dosegli jih bomo le s trdim in vztrajnim delom vseh zaposlenih, zato vsem svojim sodelavcem želim v novem letu veliko delovnih uspehov in zadovoljstva pri delu. Enako jim želim tudi v osebnem življenju, predvsem pa obilo sreče in zdravja.

Daniel Lačen

vodja računovodstva

Komaj se zaveš, že je mimo sekunda – kaj sekunda, minuta, ura in mine dan, mine mesec, leto ... Pa smo spet na začetku. Tako kot že mnogokrat doslej in, upajmo, še velikokrat v prihodnje. Staro ugaša, se poslavlja, na njegovi zapuščini nastaja novo. Tako je bilo od nekdaj in tako naj bi bilo večno.

Kljub gospodarski, finančni in denarni, skratka, materialni krizi poskušajmo ohraniti prave moralne vrednote in dostojanstvo ter pričakovanje in vero v dobro, pozitivne misli, boljše medčloveške odnose in notranjo lepoto, zadovoljstvo, prijateljstvo in srečo. Skupaj zmoremo skoraj vse.

Upam, da se vam bo vsaj nekaj od tega v letu 2012 tudi uresničilo, vendar moramo tudi sami delati na sebi in za pozitivne vrednote. In ni vrag, da nam ne bo uspelo! Dajmo, potrudimo se, prepričan sem, da se splača, saj sta naše zadovoljstvo in sreča odvisna od sreče in zadovoljstva nam dragih. Prepričan sem, da se boste leta, ki se poslavlja, spominjali po lepih stvareh, na slabe pa pozabili. Naj bo v prihajajočem letu ravno tako. Zaželim vam seveda še najpomembnejše, zdravje, za katero pa tudi sami lahko marsikaj storimo.

Dvignimo čaše, prijatelji, sodelavci: Vse dobro v letu 2012!

Dušan Miki

direktor družbe Revital

Novoletni čas je vedno tudi čas za oceno in presojo vsega doseženega in za nove načrte. Ob prehodu v novo leto poskušamo neka-ko izmeriti, kje smo. To velja tudi za naša osebna življenja, za delo, ki ga opravljamo. Naše delo nam zagotavlja blagostanje, urejeno

z veliko mero negotovosti glede novih zahtev reorganizacije in hkrati optimizma, zavedajoč se, da imamo dovolj odgovornosti in energije, da uresničimo zadane naloge. Upam, da smo to zaupanje v celoti upravičili. Zato bi se ob tej priložnosti radi zahvalili vsem svojim sodelavcem za dobro in konstruktivno sodelovanje v želji, da še najprej ostanemo takšna homogena ekipa.

Konec leta nas zapuščata dve naši dolgoletni sodelavki. V imenu celotnega kolektiva se jima iskreno zahvaljujem za dobro sodelovanje. Upam, da se bosta še vedno radi vračali med nas ob prijetnih druženjih zunaj tovarne.

Naj nam bo v prihajajočem letu boljše, kot si sploh upamo pričakovati.

Miran Purg

direktor družbe Talum Ulitki

Sprejmimo izziv

Ulitki so izredno dinamično poslovno okolje. Prilagoditi se na edino stalnico – spremembe ni

medsebojno sožitje in zaupanja poln pogled v prihodnost. Občutim prijetno dolžnost, da voščim prav vsakemu med vami, hkrati pa se vam zahvaljujem za izkazano zaupanje, ki mi bo v veliko oporo pri opravljanju dolžnosti.

Z najboljšimi željami za vašo srečo, zdravje in doseganje uspehov, ki si jih želite, vam nazdravljam v našem skupnem prazničnem počutju.

Milica Pišek

vodja Informatike

V Informatiki se vsekakor lahko z zadovoljstvom ozremo na odhajajoče leto, saj smo vanj vstopali

dovolj za preživetje, spremembe morajo postati izziv.

Oktober letos je v Ulitkih stekla dolgo pričakovana serijska proizvodnja ohišij črpalk za pomembnega kupca Bosch - Diesel Systems. Dobavljati smo začeli prvega izmed treh tipov ohišij. Davek za zagotavljanje nemotene dobave je bila sprememba na štiriizmensko delo. Razvoj ohišij črpalk se je začel že leta 2009, ko smo na osnovi simulacij litja naročili prvo kokilo in odlili prve ulitke. Od vsega začetka je razvoj velik izziv zaradi zahtev v zvezi s poroznostjo, dimenzijami in mehanskimi lastnostmi. Izziv je tudi obvladovanje vseh sprememb načrtov, ki jih sporoči kupec, in obvladovanje procesa. Proces gre v smeri optimizacije in

avtomatizacije. Zagotoviti bo treba planirane kapacitete, zato načrtujemo izgradnjo dodatnih robotiziranih celic za litje ulitkov in popolnoma nove linije za hlajenje in finalizacijo, ki bo narejena na osnovi lastnih idej. Validacija novih kokil in zagon nove linije bo vsekakor velik zalogaj, ki nas čaka na začetku prihodnjega leta.

Kljub temu da je veliko aktivnosti povezanih s projekti za Bosch, potekajo aktivnosti tudi z mnogimi drugimi kupci. Takoj na začetku prihodnjega leta bomo začeli serijsko dobavljati vilice za KTM. Letos spomladi smo uspešno prestali obsežno presojo znanega proizvajalca avtomobilov Porsche, s katerim tečejo stalne aktivnosti za sklenitev prvega posla. Naročena je prva kokila za Maschinenfabrik Reinhausen, pogovori potekajo s podjetji Knorr-bremse, Continental, Siemens, ThyssenKrupp. To so spoštovanja vredna imena, ki vsekakor pomenijo izziv. Sprejmimo ga! Veriga je tako močna, kot je močan njen najšibkejši člen. Zato želim svojim sodelavcem sporočiti, da je pomemben prav vsak v verigi. Vsem se zahvaljujem za doseženo v tem letu in želim sreče ter zdravja v prihodnjem.

Vili Štrafela

direktor družbe Storal

Iztekaajoče se leto nas je zaznamovalo z nenehnim prizadevanjem za povečanje storilnosti in izboljšanje poslovanja. Vsem zaposlenim podjetja Storal se ob tej priložnosti zahvaljujem za njihove prispevke k uspešnemu delu in ustvarjalnosti. Obseg proizvodnje in storitev se je povečal, kar je spodbudno tudi za prihajajoče leto. Pridobitev tehnološke opreme za stroj za izdelavo lesenih palet, ki bo začel delovati prihodnje leto, je ključni dejavnik za nadaljnje povečevanje storilnosti in temelj našega

razvoja in rasti.

Vsem sodelavcem in zaposlenim skupine Talum želim v prihajajočem letu veliko uspehov, sreče, zdravja in zadovoljstva.

Stanko Vajda

direktor družbe Vargas-Al

Le še nekaj dni nas loči od trenutka, ko se bo v zgodovino zapisalo leto 2011, ki ga je zaznamovalo nadaljevanje svetovne gospodarske in v Sloveniji tudi politične krize. Vpliv smo čutili tudi v družbi Vargas-Al, d. o. o., saj se ukvarjamo z dejavnostmi, ki po prepričanju nekaterih niso najnujnejše za preživetje in obstanek. Ocenjujem, da smo na področju varovanja premoženja in protipožarnega varovanja izpolnili vsa pričakovanja naših pogodbenih partnerjev, kar je zagotovo zasluga vseh zaposlenih. Prepričan sem, da bomo svoje storitve dobro opravljali tudi v prihodnje. Ob iztekajočem se letu in v pričakovanju novega je čas, ko drug drugemu izrečemo vse dobro. Vsem želim lepe praznične dni, zdravja in osebne sreče v letu 2012.

Darja Vodusek Vtič

vodja kadrovske službe

Leto 2011 je bilo v skupini Talum zagotovo leto sprememb. Ljudje sprememb običajno nimamo radi, če pa v njih znamo najti pozitivne stvari, so samo spremembe tiste, ki omogočajo razvoj. V Kadrovski službi smo se trudili vse spremembe sprejemati čim bolj pozitivno in se jim prilagajati. Včasih smo bili pri tem bolj, včasih manj uspešni. Pa vendar smo prepričani, da lahko pod skupno črto leta 2011 naredimo pozitiven seštevek. Vsem talumovcem želimo zdravo in srečno leto, ki prihaja. Osebo pa se vsem sodelavcem

zahvaljujem za njihovo delo, strpnost in pripravljenost za sodelovanje. Saj res, samo skupaj zmoremo skoraj vse.

Mirko Veselič

direktor družbe Vital

Vsem sodelavkam in sodelavcem podjetja Vital in skupine Talum želim prijetne božične praznike, v prihajajočem letu pa zdravja, osebne sreče in zlasti medsebojnega razumevanja.

Mag. Avgust Šibila

direktor družbe Talum Aluminij

Verjamemo v to, kar delamo

Leto 2011 je bilo za vse nas naporeno. S ponovnim zagonom proizvodnje anod in izklopljenih celic v elektrolizi nam je uspelo vzpostaviti maksimalno proizvodnjo primarnega aluminija, ki je še vedno duša naše tovarne. Letos bomo tako proizvedli 74.000 ton primarnega aluminija, v prihajajočem letu pa še kakšnih 10.000 ton več. Z vidika produktivnosti, tehnološke dovršenosti in ekološke sprejemljivosti smo med najbolj konkurenčnimi podjetji v globalnem smislu, kar bi nas moralo navdajati z zadovoljstvom in ponosom. Pa je priokus cena električne energije, tudi v primerljivem evropskem prostoru, namreč naš trud izničuje in nam onemogoča poslovno uspešno poslovanje. V takšnih razmerah je težko ustrezno nagraditi trud vseh zaposlenih, še težje je načrtovati nepredvidljivo prihodnost. V letu 2012 bo naša pozornost usmerjena v dodatno zniževanje stroškov proizvodnje, optimiranje izvajanja vzdrževalniških del in razvoj novih proizvodov in storitev na področju ogljikovih materialov. Seveda se zavedamo, da za uspešno

soočanje s takšnimi izzivi potrebujemo predano, zavzeto in primerno plačano ekipo sodelavcev, ki bodo čutili globoko povezanost s podjetjem in njegovimi cilji. Vsem, ki ste s svojim prizadevnim delom prispevali svoj delež k našim dosežkom v iztekajočem se letu, se iskreno zahvaljujem. Za potrpežljivost, za vztrajnost in predanost. Verjamem, da bomo v prihajajočem letu skupaj zmogli še več.

mag. Karmen Jošt

vodja službe sistemov upravljanja

Prenova sistemskih rešitev

Prvo leto delovanja naše službe je za nami. Velike spremembe, ki so nastale kot posledica reorganizacije v pogodbeni koncern, je treba uskladiti v nov poslovni model tako, da bodo naše rešitve učinkovitejšje in uspešnejše. Na vseh področjih delovanja (organizacija poslovanja, kakovost, ravnanje z okoljem, varnost in zdravje pri delu ter obvladovanje energentov) na novo opredeljujemo procese, ki bodo povezovali posamezna področja v smiselne celote s poudarkom na sinergijskih učinkih. Naš cilj je vsebinska prenova, poenostavitev in uskladitev vseh dejavnosti, ki sicer neposredno ne dodajo vrednosti našim proizvodom ali storitvam, lahko pa bistveno povečajo stroške (nekakovost, izredni dogodki na področju varnosti in ravnanja z okoljem, neučinkovita raba energentov itd.). Vsak začetek je težak in tudi nam ni bilo lahko. Z veliko predanosti in pozitivne energije nam vendarle uspeva in naše delo že daje prve sadove. Vsem sodelavcem in poslovnim partnerjem se zahvaljujem za uspešno delo in jim v novem letu želim veliko uspehov tako v zasebnem kot poslovnem življenju. □

Po poklicu sem **informatik**

SAŠO IRGOLIČ

FOTO: SRDAN MOHORIČ

«Poenostavljeno rečeno, informatika prispeva k učinkovitosti podjetja.» Tako so me z enim izmed zadnjih stavkov nagovorili predstavniki Fakultete za računalništvo in informatiko v Mariboru na dnevu odprtih vrat.

Postal sem informatik in se pred šestimi leti zaposlil v podjetju Talum kot praktikant. Informatiko sem spoznal kot ekipo ljudi, ki so bili pripravljeni pomagati pri uvajanju v novo okolje. Ob vsakodnevnih klicih o napakah in prijavi v sistem sem začel spoznavati infrastrukturo podjetja in ljudi. Spoznavati pa sem začel tudi procese v podjetju, ki so bili podprti z določenimi tehnologijami, predvsem z Baanom. Ti procesi so bili zame nekaj čisto novega, saj si se v šoli procesa učil, tukaj pa si bil dejansko del njega. Kot informatik sčasoma spozna-

vaš, da si vezni člen med tehnologijo in uporabniki. Vse troje mora biti usklajeno, če hočemo, da so rezultati pozitivni.

V šestih letih sem se srečal s procesi poročanja, nabave, prijave napak ...

Trenutno največ svojega časa posvečam »platformi« Sharepoint Foundation 2010, na kateri je zasnovan tudi novi intranetni portal podjetja Talum, ki povezuje vse odvisne proizvodne in storitvene družbe. Ta tehnologija lahko organizaciji in poslovnim enotam pomaga povečati učinkovitost poslovnih procesov in izboljšati storilnost pri skupinskem delu. Z orodji za sodelovanje Sharepoint Foundation 2010 omogoča dostop do potrebnih dokumentov in informacij. Dostop do možnosti sodelovanja je zagotovljen prek spletnega vmesnika in vsakdanjih orodij, ki jih zaposleni že poznate in med katerimi so tudi programi sistema Office. Da vam približam možnost sodelovanja prek portala podjetja, bom navedel primer:

V proizvodnji Rondelic v jutranji izmeni opazijo nepravilnosti pri ozkem traku. Delavec vpiše težave in to, na kaj naj bodo v naslednji izmeni pozorni. Naslednja izmena bo opozorilo videla na zaslonu in s tem dobila uporabne informacije.

Tako bi lahko delček portala uporabili kot socialno omrežje, ki je danes že del vsakdanjika.

Doslej smo tehnologijo izrabljali za predstavitev podjetij, za naročanje izrednih vzorcev, za vpis izrednih zahtev kupcev, kot sporočilni sistem podjetja ... Trenutno poteka izdelava sistema za pregled in arhiviranje pogodb. V Talumovi Informatiki torej sledimo najnovjšim trendom, ki se pojavljajo v informacijskih okoljih. Skupaj se moramo truditi, da jih bomo znali izkoristiti in tako prispevali k učinkovitejšemu podjetju. □

Sašo Irgolič

Kdor muzicira, srce odpira

DARKO FERLINC
FOTO: SRDAN MOHORIČ

Drago Švagan

V Talumu dela vse svoje življenje kot metalurg. Zamenjal je že kar nekaj sistemov in organiziranosti v tovarni. Že dolgo pa sodeluje tudi s Talumovim pihalnim orkestrom, v katerem igra trobento.

V Talumu delaš v dveh vlogah, kot metalurg v elektrolizi in kot član Talumovega pihalnega orkestra, v katerem igraš trobento. Najprej služba. Kdaj si prišel in kaj delaš v tovarni?

Za metalurško šolo sem se odločil po predstavitvi v osnovni šoli. Za ta poklic me je navdušil gospod Verlič, vodja izobraževalnega centra v TGA-ju, katerega štipendist sem bil. Prve tri štipendije sem dobil že v osmem razredu, seveda pod pogojem, da se vpišem v metalurško tehnično šolo v Ljubljani. V tovarni sem prvič začel delati med počitnicami leta 1973 na obvezni počitniški praksi. Kadrovska služba je štipendiste vsako leto ob tovarniškem prazniku povabila v tovarno. Seznanjali so nas z delom in na koncu tudi pogostili. Bili smo zelo ponosni, da smo v šolo v Ljubljani dobili uradno povabilo TGA-ja. Med počitnicami sem delal v takratnem TOZD-u Proizvodnja aluminija, kjer sem se avgusta 1976 tudi zaposlil. Po letu dni pripravniške dobe, ki je zajemala spoznavanje tovarne s poudarkom na delu v elektrolizah, sem opravil pripravniški izpit in dobil odločbo za

delo za nedoločen čas. Opravljal sem različna dela: kot tehnolog, nadzornik vzdrževanja, vodja izmene in koordinator vzdrževanja v elektrolizah.

Tudi ti si še iz socialističnih časov. Kakšna je razlika med »takrat« in »sedaj«? Kako si torej preživel spremembo?

Razlike so velike. V takratnih socialističnih časih nezaposlenosti skorajda ni bilo, po končani šoli si takoj dobil zaposlitev. Sicer pa je bila štipendija TGA-ja obvezujoča vez s tovarno. Nezadovoljstva glede plač ni bilo takšnega kot danes, saj je TGA slovel po tem, da ima daleč najboljše plače. In te so bile javne, niso bile skrivnost tako kot danes. Vse se je odločalo na sejah samoupravnih organov (delavski svet, odbor za kadre, disciplinska komisija ...). Veliko je bilo referendumov, samoupravnih sporazumov in nato skoraj vedno še aneksi k sporazumu. Več je bilo soodločanja. Pomembno vlogo so imeli Zveza komunistov, Zveza socialistične mladine in sindikat.

Glede upravljanja v tovarni so nam vedno govorili: »Ko bomo iz-

peljali investicije, ko nas bo zaposlenih manj kot tisoč, bodo prišli lepši časi.«

Sam sem spremembo preživel v pričakovanju, da bo bolje. Ali je res bolje, naj presodi vsak zase. Za nekatere je zagotovo.

Sodeloval si pri vseh delih, povezanih z elektrolizo (mislim na MPPAI). Kako je bilo?

Pri izgradnji elektrolize C1 sem sodeloval le toliko, da sem spoznal postopke dela, ki sem jih potreboval pozneje za obnovo peči. Več sem delal pri rekonstrukciji hale B. Vroča menjava iz Soderbergovih anod na predpečene anode je bilo zelo naporno delo. Sodeloval sem pri vroči menjavi in ponovnemu zagonu vseh peči v hali B in na žalost čez leta tudi pri njihovem izklopu.

Moje delo pri izgradnji elektrolize C2 je bilo osredotočeno na postavitve katodnih omar, obzidave, phanje, montaže anodne nadgradnje in priprave peči za zagon.

Vse, ki so sodelovali pri izgradnji, bi rad pohvalil za dobro opravljeno delo. Nobena peč ni stekla,

proizvodna (življenjska) doba peči je bila dolga.

Delal si najprej v TOZD-u, nato v DE, sedaj pa v d. o. o. Kako doživljaš reorganizacijo? Se je kaj spremenilo v zvezi s tvojim delom in medsebojnimi odnosi?

Po reorganizaciji se v bistvu zame ni dosti spremenilo. Delo je ostalo približno enako, le da so se moje delovne naloge razširile še na anodno maso. Zamenjal pa sem svoje delovne prostore, iz pisarne ob elektrolizi sem se preselil v pisarno ob anodni masi. V petintridesetih letih delovne dobe sem zamenjal nekaj predpostavljanih in me težko kaj presejati. Glede medsebojnih odnosov se ne morem pritoževati, vsi sodelavci so me dobro sprejeli in me cenijo, sicer pa se vsi že dobro poznamo vrsto let.

Kaj meniš o stanju v Talumu? Kakšno je po tvojem mnenju vzdušje?

Recesija Taluma ni obšla in jo krepko občutimo. V dobrem nismo občutili toliko dobrega kot zdaj v slabem slabega. Električna in njena cena pa je večna tema,

»Sam sem spremembo preživel v pričakovanju, da bo bolje. Ali je res bolje, naj presodi vsak zase. Za nekatere je zagotovo.«

ki jo poslušamo vsa leta. Vzdušje v Talumu je »recesijsko«, prisotna je velika negotovost, kaj bo, če ... Upam, da se bo že nekako izšlo v prid Taluma in dobro nas vseh.

Si že slišal za Talumove vrednote? Odprtost in sodelovanje, ustvarjalnost in podjetnost, vztrajnost in zavzetost ... Kaj meniš o njih? Kakšne so tvoje vrednote?

Talumove vrednote sem prejel po elektronski pošti sredi decembra 2011. Takrat sem jih tudi prvič prebral. Slišijo se lepo. Poznam veliko delavcev tovarne, ki s svojim delovanjem udeležajo vizijo tovarne, nekaj pa je tudi takšnih, ki se jih te vrednote ne dotaknejo. Zase lahko trdim, da nosim v sebi veliko kolektivnega duha in da se trudim za dober razvoj Taluma.

Ni običajno, da imajo tovarne, kot je Talum, svoje pihalne orkestre. Toda to je naša tradicija. Dokler bomo dihali, bomo imeli orkester, pevski zbor, nogometni klub ... Kakšno je tvoje mnenje o tem?

V Zvezi slovenskih godb je trenutno vsaj 25 pihalnih orkestrov, ki nosijo imena podjetij. Ne vem natančno, kakšno povezavo ima-

jo imena pihalnih orkestrov s podjetji, verjetno pa jim pomagajo pri njihovem delovanju. Najbolj so mi ostale v spominu besede mag. Danila Topleka: »Če bo Talum že propadel, zagotovo ne bo zaradi dotacij pihalnemu orkestru, pevskega zboru ali nogometnemu klubu.« Takšno je tudi moje mnenje.

Orkester je preživel lep in manj lep obdobja. Kaj preživlja danes?

Danes pihalni orkester kljub rahlim finančnim težavam dobro in zavzeto dela. V orkestru je vsako leto več članov, vedno več je mladih, ki jih pritegne igranje pri »plehačih«. Žal pa sem v orkestru edini, ki delam v Talumu.

Vaje imamo dvakrat tedensko v Domu krajanov v Apačah. Prostor ob nekdanji kino dvorani v Kidričevem, v kateri smo nekoč vadili, je postal premajhen za 50-članski orkester. Želimo si, da bi dobili svoje vadbene prostore v Kidričevem.

Po vaših nastopih se zdi, da se imate »fajn«. Kaj misliš ti?

Res je, imamo se »fajn«. Vsi, stari in mladi, se dobro razumemo. Veliko se družimo, tudi po obvez-

nih vajah in nastopih, smo kot velika družina. Kljub »recesijski« dotaciji poskušamo prihraniti nekaj denarja – vsi si želimo ponovnega gostovanja v Španiji.

Ima »pihalna« glasba v Sloveniji, v svetu prihodnost?

Ja, ima prihodnost. V naši bližnji okolici se ustanovljajo novi orkestri. Mislim pa, da je tako tudi v Sloveniji in v svetu.

Po kakovosti ste zelo visoko, niste pa najvišje. Kakšne so vaše ambicije?

V pihalnem orkestru je največ amaterskih glasbenikov, vsi pa so glasbeno izobraženi. Imamo tudi nekaj pravih profesionalcev. Naš cilj je nenehno izboljševanje kakovosti igranja in to, da s svojimi koncerti pritegnemo čim več poslušalcev.

In za konec povej še nekaj o družini Švagan (čeprav smo o njej nekoč že pisali). Stari, mlajši in najmlajši ste »pihali« v Talumovem pihalnem orkestru in to počnete še vedno.

Družina Švagan ima glasbo v »krvi«, od profesionalcev v opernih hišah doma in v tujini pa do

vseh, ki se zgolj ljubiteljsko ukvarjajo z glasbo. V Talumovem pihalnem orkestru igramo štirje Švagani, Jože (klarinet), Drago (trobenta), Matija (trobenta) in Blaž (saksofon). O tem se je pisalo že leta 1998. Oče Jože, Matijev in Blažev dedek, je upokojenec Taluma in ima v orkestru najdaljši staž – 50 let. Potem sem jaz, ki sem v »zrelih« letih pridobil tudi formalno glasbeno izobrazbo. Najmlajša pa sta naju z očetom zelo presešla. Sicer se nista profesionalno zapisala glasbi, se pa še vedno glasbeno izobražujeta, trenutno obiskujeta jazz oddelek Glasbene šole Karol Pahor Ptuj. Matija je zdravnik, zaposlen v UKC Maribor, član številnih orkestrov in ustanovitelj Big Banda Medicinske fakultete v Ljubljani. Blaž je študent 5. letnika medicine v Ljubljani, prav tako član različnih orkestrov in skupin, svoje glasbene sposobnosti je dokazoval tudi v »metalskih« skupinah, obvlada igranje na saksofon, klarinet, harmoniko in kitaro.

In za konec. Salomon je rekel: »Kdor muzicira, srce odpira.« Tem mislim se pridružujem tudi sam. ■

»Zase lahko trdim, da nosim v sebi veliko kolektivnega duha in da se trudim za dober razvoj Taluma.«

S kom in kje ustvarjamo dodano vrednost?

MAG. ALBERT KOROŠEC
FOTO: SRDAN MOHORIC

Napovedi porabe in s tem proizvodnje aluminija na svetovnih trgih so zelo optimistične in napovedujejo visoko rast. Seveda gre do takšne napovedi na roko tudi Talumu, katerega večino prihodkov predstavljajo aluminijevi polproizvodi. Žal pa se proizvodnja zelo povečuje v Aziji, Latinski Ameriki in severni Afriki, kamor selijo proizvodnjo tudi nekateri evropski proizvajalci aluminija. Takšni dolgoročni trendi zahtevajo ukrepanje in spremembe v vsakodnevnem delovanju slehernega od nas.

Niso dovolj lepe želje, da se moramo preusmeriti na proizvode z višjo dodano vrednostjo, povečati delež visokotehnoloških proizvodov, prodajati storitve ... Če so bile še v nedavni preteklosti inovacije predmet izbranih na področjih novih proizvodov, kakovosti, stroškov in tehnologije, je danes nujno, da pri ustvarjal-

nosti in inovacijah sodelujemo vsi. Zakaj?

Inovativni moramo biti pri tem, kako delamo (obstoječi postopki so pri novih proizvodih, storitvah neuporabni), inovativnost se zahteva pri tem, kako prodajamo, kako komuniciramo, kako vodimo podjetje ... Prehod iz ustaljenega načina delovanja v drugega je težaven zaradi naših predstav in navad. Pravijo, da so navade železna srajca, pa vendar se jih da spremeniti, ali ne? Velikokrat si spremembo vzamemo kot izziv, včasih pa nam pomaga narava s svojimi opozorili v obliki boleznih, naravnih nesreč ... V svojem življenju smo zavrgli že veliko navad, zakaj jih ne bi še v poslovanju, ki nam zato lahko da boljši, lepši jutri? Nam in našim otrokom! Nikar ne čakajmo na opozorila narave ali naslednjih reakcij globalnega kapitalizma.

Če želimo, da bo vaša ustvarjal-

nost prinašala učinke celotnemu sistemu Taluma, moramo seveda nastaviti mehanizme delovanja, ki bo omogočalo slehernemu dodati svoj prispevek. Pomembno je, da ustvarjalnost uporabimo za skupno dobro vseh, saj gre za spremembo skupnih, poslovnih navad. Vsak sistem, ki ga bomo zgradili in postavili, bo dober toliko, kolikor ga bomo uporabljali. Vabljeni ste k aktivnemu sodelovanju pri njegovi nastavitvi in razvoju, saj bo pomenil ključno vez med usmeritvami podjetja (torej s kupci, strankami) in vami, ki vsak na svojem področju pomagata zlagati mozaik dodane vrednosti. Verjamemo, da imamo izziv, znanje in pripravljenost na spremembe, vendar prav tako verjamemo, da lahko to dosežemo samo skupaj. Skupaj zmoremo skoraj vse!

Ne dosežeš **velikih stvari**, če zanemarjaš majhne. ■

Fotografije meseca

Tunel v Izoli. Foto: Stanko Jus.

Izola. Foto: Stanko Jus.

Luč. Foto: Slavko Krajnc.

Plamenci. Foto: Zdravko Štumberger.

Pingvin. Foto: Zdravko Štumberger.

Od besed k dejanjem

V tej generaciji se bomo morali skesati zaradi zlih dejanj pokvarjenih ljudi, še posebej pa zaradi strašnega molka dobrih ljudi. (M. Luter)

ALEKSANDRA JELUŠIČ

FOTO: ALEKSANDRA JELUŠIČ

Novo leto si že briše svoje blatne podplate na predpražnik iskrenosti. Prazniki so blazno čustveno obdobje, saj jih človek dojema kot nekakšno prelomnico. To je čas, ko za hip stopimo s podivjanega vranca življenja, da bi za mizo iskrenosti naredili obračun sami s seboj in kritično ovrednotili svoja dejanja. Kdo je tisti, ki lahko sodi, ali so naša dejanja slaba ali dobra? Človeka ne določajo dejanja, temveč stanje njegovega duha v trenutku, ko je realiziral dejanja. Tudi besede ga ne določijo, saj besede vedno grede skozi sito osebne interpretacije in cenzure. Nekateri imajo strašen dar sladkobesednosti, drugi do popolnosti obvladajo umetnost telesne govornice in avtoritativno retoriko, ki podjarmi šibke in slaboumne. Ljudje smo različni in vsak ima svoj kanal za izražanje najglobljih misli, čustvovanj, nesoglasij, notranjih konfliktov in zadovoljstva, pa vendar je najbolj pomembno, kako se človek ob tem počuti, kaj občuti, kadar prizadene bližnjega, kadar mu povzroči škodo, kadar ga rani, ogoljufa, in kaj občuti, ko nekoga osreči, ljubi, se razdaja. Ta občutek je edina stvar, ki ne podlega cenzuri, ki je pristna, prvobitna in nedolžna kot prvič previt dojenček. To, kar občutimo, ko se življenje pretoči skozi nas, je samo naše. Ni pomembno, kako znamo to zaviti v dejanja, v besede, v gibe ... Pomembno je, kako to občutimo. Ker če so občutenja prava in če je naša tehničnica dobrega in slabega pravilno umerjena,

potem bomo ob slabem občutili bes, žalost in temu primerno bomo tudi reagirali. Nekateri se še danes oklepajo osebnega slogana: »Kdor molči, desetim odgovori.« Zavijajo se v molk in si zatiskajo oči pred zlom in resnico, ker mislijo, da so s tem dobri, da mu lahko ubežijo. A s tem, ko molčiš, ko si zatisneš oči, ko ne izražaš svojih želja in hotenj, si del velike zarote, del vsemogočnega zla ... Ker kdor ne odgovori na zlo, ga pomaga soustvariti. Kdor molči, ga odobrava, podpira, kreditira ... Zato je molk dvorezni nož. Umetnost je vedeti, kdaj spregovoriti in kdaj utihniti. Kdaj se boriti in kdaj se umakniti. To je osebna diplomacija ali zaveda-

nje vedenja ... To je umetnost naših dejanj, naša dejanja pa niso nič drugega kot način, kako se razdajamo svetu, kako se ga dotikamo, in naša dejanja so naš odnos do bližnjega. Vsak človek je vreden spoštovanja, četudi je zaradi zunanjih okoliščin ali osebnih preprek pristal na dnu hierarhične lestvice, kar koli že to pač pomeni ... Zunanja blatnost je večkrat obratno sorazmerna s tem, kar je v človeku. Prava nesnaga in umazanija je tisto, kar zastruplja našega duha, in ne tisto, kar se je zažrlo v pore nesrečnikov, zavutih v kartonske škatle in paraliziranih od prevelikega odmerka alkohola. Pravica je gospodična, ki so jo ustoličili

na piedestal absolutne resnice ... A ne pozabite, da je pravičnost tudi opica z zavezanimi očmi, zamašenimi ušesi in polnimi usti molka ... Resnica je neživa stvar, zato se lahko udejanja samo prek človeka, ki ima glasilke, izostren sluh, zdravo pamet in veliko mero čustvene inteligence.

Zato sedite za mizo svoje resnicoljubnosti in iskrenosti, natočite si čistega vina v kristalni kozarec in ga izpijte na dušek. Resnica vas bo odžejala. V novem letu namreč vsi hrepenimo po upor nad stari načinom, ki nas duši in nam natika okove vsakdanjosti. Vsako uporno dejanje izraža hrepenenje po nedolžnosti in po spoznanju bistva bivanja. ▣

Vpet v veliko dejavnosti

December je mesec proslav, prireditvev in želja, ki se v obliki spevnih govorov in modrih misli delijo z avditorijem. Prav iz tega razloga smo za prednovoletno reportažo izbrali sodelavca Danija Vrbnjaka, ki nas na tovarniških proslavah nagovarja s svojimi hudomušnimi teksti in nas z govorno besedo popelje skozi težo dogodka.

ALEKSANDRA JELUŠIČ
FOTO: SRDAN MOHORIČ

Daniel Vrbnjak je diplomant računalništva in informatike, ki se je odločil med delom končati še magistrski študij ekonomije. V svoji magistrski nalogi je kritično ocenjeval realizacijo projektov v občini Ormož in si s tem pridobil neprecenljive izkušnje. Kot študent je bil štipendist nekega računalniškega podjetja, ker pa je to zašlo v finančno krizo, se je odločil, da z njihovo pomočjo najde drugo sprejemljivo alternativo. Takrat se mu še niti sanjalo ni, da bo v igri tako veliko podjetje, kot je Talum. Splet srečnih okoliščin je botroval, da je Dani v prvem letniku fakultete postal Talumov štipendist in se na praksi prvič srečal z okoljem, v katerem je danes zaposlen. Zase pravi, da je strašno ambiciozen in da se dolgoročno vidi še na kakšnem drugem področju, kot je informatika. Zelo ga pritegnejo projekti, saj zahtevajo veliko energičnosti, samoiniciativnosti, kreativnosti in širokega znanja. Ker je kot oseba zelo dinamičen in vsestranski, bi mu bilo delo pri projektih pisano na kožo. Z delom v oddelku informatike je zadovoljen, saj se zaveda, da Talum kot podjetje zaposlenemu nudi veliko izzivov, prav tako pa je zadovoljen s svojim delovnim okoljem. V oddelku in-

formatike se ukvarja s sistemskim inženiringom, naroča računalniško opremo, vzdržuje podatkovne baze in se ne brani niti operativnega dela.

Dani se zaveda, da je področje računalništva in informatike eno izmed najhitreje razvijajočih se. Če želiš kot informatik slediti temu noremu tempu, moraš biti neprestano v koraku z novostmi in se dodatno izobraževati, izpopolnjevati. Zastopa stališče, da so danes vsi delovni procesi tesno prepleteni z informatiko, saj si skoraj ne moremo zamisliti opravila, ki ga ne bi podatkovno podpiralo to področje. Odločen je v trditvi, da ima informatika v Talumu pomembno vlogo, saj je eden izmed temeljev, na katerem se gradijo proizvodni in poslovni

zapolnjujejo. Aktiven je v mnogih društvih, v gasilskem in v športnem društvu, katerega predsednik je že pet let, in je tudi član raznih upravnih odborov. Najbolj je ponosen na dejstvo, da je najmlajši občinski svetnik občine Ormož in krajevni svetnik krajevne skupnosti Miklavž pri Ormožu. Z občino Ormož tudi aktivno sodeluje, saj je član odbora za premoženje in gospodarska vprašanja. V podjetju Talum je bil letos izvoljen v svet delavcev.

V krajevni skupnosti Miklavž pri Ormožu je nepogrešljiv, saj se rad razdaja in prevzame razne družabne dogodke in druge tovrstne projekte, med katere nemalokrat sodi tudi vodenje prireditvev. Volunterstvo na družabnem področju mu je dalo veliko izkušenj,

Dani na delovnem mestu ...

procesu. Tako kot v vsaki stvari pa zanj tudi informatika skriva nekaj pasti, ki jih v prihodnosti ne bi smeli zanemariti ali prezreti. Prva stvar, na katero kot informatik opozarja, je varnost podatkov, druga pa prevelik poseg v zasebnost posameznika, kar je zelo občutljivo področje. Sodobna tehnologija se namreč vse prevečkrat znajde v vlogi »velikega brata«, ki grobo posega v življenje ljudi. Računalništvo in informatika prihodnosti pa bosta prinesla tudi veliko dobrega, saj bosta olajšala naše delo in življenje.

Dani je v prostem času vpet v veliko dejavnosti, ki ga popolnoma

zato tudi v Talumu samozavestno stopi pred avditorij, da ogovori sodelavce s svojimi izvirnimi teksti. Prek njih nas nagovarja, poskrbi za kakšno skrito solzo, predvsem pa za salve smeha, s katerim zaokrožimo družabne dogodke. Lani je tako čisto po naključju postal del družabnega kolesja, povezovalna točka prireditvev, saj se je z besedo približal in prikupil kolektivu Taluma. Vzeli smo ga za svojega. Sam pravi, da pred avditorijem strašansko uživa, saj mu publika daje povratno informacijo, energijo in potrditev, da je tudi na tem področju nepogrešljiv. Veseli ga, da so mu pri obli-

»Najbolj je ponosen na dejstvo, da je najmlajši občinski svetnik občine Ormož in krajevni svetnik krajevne skupnosti Miklavž pri Ormožu.«

... ko mu je na roko priletel metulj ...

kovanju povezovalnega programa dali relativno proste roke. Na govor se dobro pripravi, čeprav med nastopom poskuša delovati tudi impulzivno in spontano. Povezovalni tekst pa vedno zajema tekočo problematiko. Če je končni izdelek všeč njemu, po-

tem ve, da bo lahko suvereno nastopil in da bo z njim očaral publiko.

Vrsto let se spogleduje tudi z nogometom. Nekoč je igral v različnih klubih, danes pa se zaradi pomanjkanja časa samo še občasno rekreativno požene za žo-

... z Dejanom Zavcem.

go. Zaveda se, da je šport zelo pomembna sestavina življenja, predvsem v zadnjem času, ko smo zaposleni vedno bolj izpostavljeni stresnim situacijam na delovnem mestu. Stres kompenzira s športom, kjer »spusti možgane na pašo«.

Ob koncu vsem sodelavcem Taluma želi srečno novo leto in misli povzema v modrost, da je v vsako delo treba vložiti delček sebe. Le če delo opravljaš s srcem, ti bo v veselje. ▣

»Če je končni izdelek všeč njemu, potem ve, da bo lahko suvereno nastopil in da bo z njim očaral publiko.«

PRAZNIKI

Božičkovanje v Talumu

VENČESLAV ŠKERGET
FOTO: SRDAN MOHORIC

December je čas praznikov, dobrih želja, pričakanj in treh dobrih mož, Miklavža, Božička in dedka Mraza, ki se jih vedno še posebej razveselijo najmlajši. Letos se je tako na svoji poti s severa eden izmed njih ustavil tudi v Talumu.

Predšolski otroci naših zaposlenih so ga skupaj s svojimi starši prišli pričakat v restavracijo Pan. Ob čakanju nanj so si ogledali lutkovno predstavo o rački, pri kateri so veselo sodelovali tudi sami.

Z glasnim klicanjem njegovega imena so pričakali tudi njegova, samega Božička, ki je z njimi poklepetal o njihovi pridnosti, željah in drugih rečeh. Kot dobri mož je seveda s sabo prinesel tudi darila, s katerimi je na koncu razveselil vse otroke, ne glede na njihovo pridnost.

Božiček nam je naložil, naj vsem otrokom prenesemo njegovo naročilo: naj ostanejo pridni in zdravi tudi v letu, ki prihaja. ▣

KULTURA

Glasba se začne tam, kjer besede utihnejo

Novoletni koncert Pihalnega orkestra Talum Kidričevo

V soboto, 17. decembra, je našo restavracijo Pan v Kidričevem ponovno napolnil zvok glasbe, ki jo je iz svojih instrumentov izvabljal Pihalni orkester Talum Kidričevo pod taktirko dirigenta Stefana Garkova.

ALEKSANDRA JELUŠIČ
FOTO: SRDAN MOHORIC

V soboto je Kidričevo pokrila prva zimska odeja, kot da je čakala prav na ta trenutek, da nam s svojo navzočnostjo popestri glasbe-

ni večer in nam pričara pravo prednovoletno vzdušje. Dvorana je bila ob sedmi uri zvečer napolnjena do zadnjega kotička in v nestrpnem pričakovanju glasbe. Dirigent Stefan Garkov je tudi letos skrbno izbral repertoar glasbenega doživetja in nas zavrtel v ritmičnih različnih plesnih zvrsti ... Z glasbo smo potovali po kontinentih in različnih obdobjih plesne mrzlice, ki je razgrajala od rdečega Pariza pa vse tja do Buenos Airesa.

Novoletni koncert so odprli tako, kot se spodobi, z udarno koračnico, ki je zadonela med zidovi in dvignila razpoloženje. Sledilo je plesno povabilo na poskočno polko v preobleki Rozamunde. Nato smo se z glasbo preselili v sosednjo Madžarsko, kjer smo z mislijo na pekoči paprikaš poska-

kovali ob ciganski glasbi Čarde in se pustili zapeljati Po deželi Madžarski. Zdaj je bil spet čas, da se za trenutek vrnemo nazaj v domovino in se zasanjamo ob Avsenikovem valčku Spomin. In že smo drveli proti Rusiji, kjer smo plapolali v ritmičnih Jazz suite. Kot vsako leto je bilo tudi tokrat pričakovati še kakšno glasbeno presenečenje, ki bi lepo zaokrožilo večer. Tokrat se je novoletno darilce skrivalo v preobleki tolkalcev Staša Planinška, Jakoba Štrucla, Mete Hunjet, Mance Gavvez in Urbana Peklarja iz Glasbene šole Karol Pahor Ptuj, ki udarjajo na svoja tolkala pod budnim očesom profesorja Boštjana Vavka. Publika so navdušili s svojo neverjetno nadarjenostjo za tolkala. Navdušila je njihova Ritmania, ki so jo izvajali samo s ploskanjem z dlanmi. S tolkal smo se ponovno preselili na orkester, ki nas je zapeljal v ritme strastnega argentinskega tanga, vročekrvnega kankana in grškega sirtakija. Sledila je keltska poslastica v slogu Lord of the Dance in temperamentna romska glasba. Naši glasbeniki so poželi tako bučen aplavz, da je bilo takoj jasno, da jih avditorij ne bo kar tako pustil z odra. Poslovali so se z Avsenikovo Golico in z ognjemetom, ki so ga poustvarili s pokanjem pisanih balonov. Na izviren in svež način jim je tudi tokrat uspelo pričarati nepozaben vstop v novo leto 2012. □

DAN ODPRTIH VRAT

Ponovno smo odprli Talumova vrata

IZTOK TRAFELA
FOTO: SRDAN MOHORIC

Tovarniški praznik je že tradicionalno povezan z dnevom odprtih vrat. Temu se tudi letos nismo izneverili. V soboto, 19. novembra, je skozi odprta vrata v Talum stopilo več kot 250 obiskovalcev. Po nagovoru predsednika Uprave so se obiskovalci, razdeljeni v

osem skupin, pod vodstvom strokovnih sodelavcev različnih Talumovih družb podali na ogled celotne tovarne. Tudi letos je bilo zanimivo, vtisi obiskovalcev pa pozitivni, čeprav so zaradi razsežnosti proizvodnih prostorov marsikoga zbolele noge. □

Projekt za obvladovanje stresa PPDZ-S se približuje koncu

MATEJ LUNEŽNIK
IZOBRAŽEVALNO RAZISKOVALNI
INŠTITUT LJUBLJANA

Dragi udeleženci projekta in vsi, ki ste Program za obvladovanje stresa kakor koli spremljali, približuje se čas, ko se bo projekt počasi končal. Na tak ali drugačen način smo se družili praktično eno leto, od januarja letos pa do konca iztekajočega se leta. Prepričan sem, da je bilo naše druženje pozitivno in koristno!

V tem času se je v okviru projekta zgodilo mnogo aktivnosti, katerih glavni cilj je bil pomagati zaposlenim pri obvladovanju težav na delovnem mestu ter v zasebnem življenju.

Projekt se je začel odvijati januarja s predstavitvijo programa in izpolnjevanjem vprašalnikov. Ja, vemo, da se večini še sedaj nekoliko stemni pred očmi, ko se spomnijo vseh tistih vprašanj, vendar vam moramo povedati, da ste nam z vestnim izpolnjevanjem vprašalnikov zelo pomagali. Pridobili smo namreč pomembne podatke, ki nam bodo v pomoč pri oceni stresa v Sloveniji. Prav tako nam pridobljeni podatki omogočajo primerjavo z dogajanjem na tem področju v drugih podjetjih, vključenih v projekt. Nenazadnje so bili to dragoceni podatki tudi za vaše podjetje, saj je na ta način dobilo boljšo sliko o tem, kaj se v podjetju dogaja z zaposlenimi, in na podlagi tega predlagalo, kako zasnovati program podpore, da bo imel kar največji pozitiven učinek.

V okviru Programa podpore zaposlenim smo izvedli aktivnosti, katerih namen je bil pomoč pri težavah zaposlenih in njihovih družinskih članov, pridobivanje znanj za boljše spoprijemanje s stresom, obveščanje o zdravem načinu življenja ter ocenjevanje težav zaposlenih in njihovih družinskih članov. V ta namen smo izvajali aktivnosti, kot so:

- svetovalno-informacijski tele-

fon, ki je bil zaposlenim in njihovim družinskim članom dostopen skoraj ves dan;

- osebna svetovanja, prav tako za zaposlene in njihove družinske člane, na katerih so se lahko tudi osebno srečali s strokovnjakom, ki jim je poskušal razjasniti težavo ter pomagati ali pa jih je napotil k ustreznemu strokovnjaku; promocija zdravja in zdravega načina življenja ter spodbujanje svetovalno-informativnega telefona v obliki zloženek, kratkih obvestil in plakata;

- izobraževanja, ki so potekala vse leto; izvedli smo štiri izobraževanja, ki so naletela na pozitiven odziv in so bila precej dobro obiskana.

Na izobraževanjih smo se učili, da je stres praktično vsak odziv telesa na neko neravnovesje, ki se zgodi v življenju na telesni, duševni ali vedenjski ravni. Naučili smo se, da brez stresa praktično ni mogoče živeti, saj brez določenih izzivov, težav in problemov, ki nam jih uspe bolj ali manj uspešno premagati, v življenju ne bi mogli napredovati. Zato je pomembno ne samo, da se izogibamo stresu, temveč tudi, da se znamo z njim soočiti in ga obvladati! Večina predavanj je bila namenjena prav razvijanju sposobnosti prepoznavanja in obvladovanja stresnih situacij. Naučili smo se, da smo mi sami tisti, na katere lahko vplivamo in ki jih lahko spreminjamo (teorija izbire). Naučili smo se, da moramo skrbeti za svoje zdravje na vseh področjih, tako telesnem kot miselnem, in spoznali učinkovitost pozitivnega samogovora, tehnik sproščanja in predstavljajna. Na zadnjem predavanju smo celo razčistili, zakaj je NK Maribor v Ljudskem vrtu izgubil po 3 : 0 že dobljeni dvoboj v Evropski ligi

in kako je težko »ne misliti« na belega severnega medveda!

Poudariti moram, da je moja ocena predavanj zelo pozitivna, saj so se predvsem po zadnjih predavanjih klici na svetovalno-informacijski telefon povečali. Dolej smo imeli kar 21 klicev in 8 osebnih svetovanj, kar vašo organizacijo med petimi podjetji, ki so sodelovala v projektu, uvršča na drugo mesto. Če pogledamo samo zadnje tri mesece, pa so zaposleni iz podjetja Talum celo največ uporabljali svetovalno-informacijske storitve!

Za konec nas čaka le še izpolnjevanje evalvacijskih vprašalnikov. To se bo zgodilo na začetku januarja 2012. Rezultate bomo predstavili na zaključni predstavitvi, ki bo predvidoma marca. Takrat bomo podali tudi končno oceno uspešnosti projekta in povedali, ali smo dosegli zastavljene cilje. Že sedaj lahko z gotovostjo trdim, da se je projekt, predvsem zaradi pozitivnega odziva na svetovalno-informacijski telefon v zadnjih mesecih, pokazal v pozitivni luči, za kar je treba pohvaliti tudi odlično sodelovanje z vsemi člani svetovalnega odbora, ki so projekt vodili skupaj z nami. Po učinkovitosti in organiziranosti svetovalnega odbora ste bili med vsemi podjetji zagotovo najboljši!

Če imate kakršne koli skrbi, vprašanja ali težave v zvezi z organizacijo in usklajevanjem zasebnega življenja ali poklica, lahko do konca leta še vedno pokličete na brezplačen svetovalni telefon (080 50 54)! Enako lahko storijo tudi vaši družinski člani. Kot ste že seznanjeni, lahko pokličete na brezplačni svetovalni telefon zaradi praktično katerih koli problemov, ki tarejo vas ali vaše družinske člane. Z veseljem vam bomo pomagali! ■

**Bodite zdravi
in zadovoljni!**

FOTOREPORTAŽA

Zlati metulj Koncert

FOTO: SRDAN MOHORIČ

KRIŽANKA

SLOVARČEK: PSORIAZA – kožna bolezen, luskavica, INAH – mitološki kralj v Argosu, KIND – ameriški igralec (Richard, 1956), FELE – slovenska radijka (Jolanda), NAOTO – japonski smučarski skakalec (Ito, 1969), ODAK – hrvaški skladatelj (Krstó, 1888-1965).

	SESTAVIL: JANKO ŠEGULA 2011	FINSKI ATLET (NURMI, 1897-1973)	NEPRIJETEN VONJ	POŠEVNI TRAM POVEZJA, OPORNIK	ORNA ZEMLJA, ORANJE	MITOLOŠKI KRALJ V ARGOSU	ANTON JANŠA	NJIVA Z ZELJEM	SOL DUŠIKOVE KISLINE				
	KOŽNA BOLEZEN, LUSKAVICA												
	ŠPORTNO DRUŠTVO												
							LEPILO				ODTENEK, RAZLIČICA	MOABITSKA BOGINJA LJUBEZNI, AŠTAR	
	ZVARJENO MESTO				KRAJ PRI PTUJUJ		PREBIVALKA ALTAJA						
	HRVAŠKI SKLADATELJ (KRSTO, 1888-1965)				LJUDSKO IME ZA RASTLINO ČRNI TELOH		NARAVNI LOGARITEM		OCET				
	ALUMINIJ	NOVO- ZELANDSKI DOMAČINI	CMOKI IZ MLETEGA MESA V OMAKI						ITALIJAN				
	MEITNERIJ		PREBIVALEC TRGA						VERNIK TAOIZMA				
	SVINEC			SNOV, KI VSTOPA V KEMIČNO REAKCIJO									
				AMERIŠKI IGRALEC (RICHARD)									
								NASELJE JUŽNO OD KOBARIDA					
	NEMŠKO IME ZA BRÉŽICE							VRVAR (NAREČNO)					
	SUMLJIVO ZNAMENJE							TINA OBREZ					
	TALUM	SULTANOV DVOR	SLOVENSKA TELOVADKA (ŠAJN, 1990)	PODZEMNI ŽUŽKOJED					TORIJ				
	SANJE			SIN BRATA ALI SESTRE					JAPONSKI SMUČARSKI SKAKALEC (ITO)				
	DAVID SUCHET				DOBA, VEČNOST				OLIVERA JEVTIĆ			JUDOVSKA MESTNA ČETRŤ	
					MESTO V DALMACIJI				PREKINITEV BREJOSTI				
										EDVARD GRIEG			
										RAZLIČNA VOKALA			
													
	FRANČOSKI IGRALEC (DELON, 1935)								KRILO POSLOPJA				
	ZGORNJE OBLAČILO, JOPIC								OLGA GRACELJ		1. IN 4. VOKAL		

A photograph of a Christmas tree at night, illuminated with warm white lights and decorated with gold and silver ornaments. The tree is the central focus, set against a dark background. In the foreground, several sheets of music are visible on stands, slightly out of focus. The overall mood is festive and cozy.

**Vse dobro
v letu 2012**